

RAPORT ROCZNY 2011

Centrum Wspierania
Aktywności Lokalnej

CENTRUM WSPIERANIA AKTYWNOŚCI LOKALNEJ CAL	3
Obszary działania CAL	3
Członkostwo	3
Wizerunek CAL	4
Zespół CAL	5
Najważniejsze wydarzenia w Centrum Aktywności Lokalnej CAL w 2011 roku	7
Konkurs dla Animatorów Społecznych im. Heleny Radlińskiej	7
IV Doroczna Konferencja na Rzecz Aktywizacji i Rozwoju Społeczności Lokalnych	8
Ogólnopolskie Forum Animatorów Społecznych 2011 (OFAS)	9
SIEĆ CAL – Centrum Aktywności Lokalnej	10
Szkoła Animacji Społecznej	13
Projekty realizowane w Centrum Aktywności Lokalnej CAL	16
1. Projekty lokalne i regionalne	16
Q-RUCH SĄSIEDZKI – Akademia Inicjatyw Sąsiedzkich	16
Aktywna twórcza polityka społeczna jako narzędzie integracji społecznej	19
Projekt „Innowacje – przedsiębiorczość – rozwój”	22
2. Projekty ogólnopolskie	25
Projekt edukacyjny CAL w Programie Rozwoju Bibliotek (PRB)	25
Decydujmy razem. Wzmocnienie mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu i wdrażaniu polityk publicznych oraz podejmowaniu decyzji publicznych	28
Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej	35
3. Projekty partnerskie	41
Rewitalizacja społeczna – wymiana doświadczeń regionów w ramach aktywizacji społeczności lokalnych	41

CENTRUM WSPIERANIA AKTYWNOŚCI LOKALNEJ CAL

Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL to ogólnopolskie stowarzyszenie, które działa od 2000 roku na rzecz rozwoju społeczności lokalnych w Polsce. Podstawową formą działania jest wspieranie i edukowanie animatorów społecznych, czyli osób i instytucji z różnych sektorów i dziedzin życia publicznego, które angażują do działania środowiska lokalne, skupione wokół wspólnego miejsca lub wspólnej sprawy.

W ciągu ponad 10-letniej działalności CAL została opracowana skuteczna i uniwersalna metoda ożywiania społecznej energii, nazwana **animacją społeczną**. Obejmuje ona wspieranie aktywnych społeczności poprzez odpowiednio przygotowane do tej roli lokalne instytucje publiczne, które promowane są pod wspólną marką CAL – Centrum Aktywności Lokalnej.

CAL tworzy przestrzeń do spotkań i zaprasza do dyskusji, wychodząc z założenia, że praca animacyjna jest kluczowym elementem każdego działania w sferze publicznej, a zmiana społeczna zawsze zaczyna się w lokalnej społeczności. Jest to możliwe przede wszystkim poprzez uruchomienie potencjału ludzi – „**odkrycie siły społeczności**“.

Obszary działania CAL

- Edukacja pracowników i wspieranie lokalnych instytucji publicznych w realizacji usług środowiskowych i społecznych oraz zarządzania partycypacyjnego,
- Kształcenie pracowników socjalnych, urzędników, bibliotekarzy, animatorów kultury, nauczycieli, liderów społecznych w zakresie animacji i przedsiębiorczości społecznej, aktywnej integracji i polityki społecznej oraz innowacyjnych rozwiązań społeczno-edukacyjnych,
- Organizowanie spotkań animatorów,
- Wspieranie środowisk i ruchów społecznych,
- Prowadzenie obserwacji, badań i diagnoz,
- Wypracowywanie innowacyjnych rozwiązań problemów i usług społecznych,
- Opracowywanie społeczno-edukacyjnych systemowych rozwiązań dla administracji rządowej w zakresie szeroko pojętej polityki społecznej,
- Promowanie aktywności społecznej,
- Organizowanie przedsięwzięć edukacyjnych łączących praktykę społeczną, edukację nieformalną i akademicką (studia magisterskie i podyplomowe).

Członkostwo

CAL jest członkiem dwóch międzynarodowych sieci organizacji pozarządowych: International Federation of Settlements – IFS (Międzynarodowa Federacja Sąsiedztw) oraz Combined European Bureau for Social Development – CEBSD (Europejskie Biuro na rzecz Rozwoju Społecznego). Eksperti CAL uczestniczą w międzynarodowych spotkaniach, konferencjach.

Wizerunek CAL

Ważnym wydarzeniem w życiu CAL w roku 2011 były prace nad nowym wizerunkiem. Strategia komunikacji i nowe pomysły otwarcia się CAL na zewnątrz powstawały pod okiem firmy PANSA. Prace rozpoczęły się wraz z tworzeniem programu i oprawy Konferencji na rzecz Aktywizacji i Rozwoju Społeczności Lokalnych. Udało się wtedy opracować mapę interesariuszy, zebrać podstawowe założenia misji CAL i obszary działania.

Kolejnym etapem ważnym dla stworzenia strategii komunikacji było wykreowanie hasła - Tag Line, które w prosty, jasny i ciekawy sposób opisywałoby działania i istotę CAL. Na warsztatach prowadzonych przez Joannę Szymańską i Jakuba Zgierskiego (PANSA) udało się w kreatywny, zespołowy sposób sformułować hasło, które brzmi: Odkryj siłę społeczności.

Warto podkreślić, że komunikat sformułowany wspólnie przez zespół CAL wynikał z przeprowadzonej analizy statusu CAL, wyodrębnienia cech wyróżniających organizację spośród innych. Jest to bardzo ważny wątek tworzenia identyfikacji organizacji. Pozwolił spojrzeć na CAL przez pryzmat wartości, odmienności podejścia do rozwoju lokalnego, założeń i celów funkcjonowania. Wyróżnia się tu: zaangażowanie, wiarę w potencjał społeczności, długofalową strategię, otwartość na współpracę, normalność i ideowość, a także przekonanie o możliwości rozwoju w oparciu o edukację społeczną oraz społeczności.

Spotkania i warsztaty prowadziły do wypracowania nowej strategii CAL i podejmowanych działań. Wyodrębniono markę CAL i jej submarki, jak Szkołę Animacji Społecznej, Sieć CAL, Laboratoria Społeczne oraz zewnętrzne Centrum Badań i Społeczności Lokalnych, Gruch Sąsiedzki, Aktywne Społeczności. Rozdzielenie tych elementów i dopracowanie związków z CALem jest bardzo istotne z punktu widzenia promocji. I tak submarki, które są zewnętrzne, w dużo większym stopniu będą autonomiczne, pozostałe zaś będą ściśle identyfikowane z CAL, jego założeniami strategicznymi, ale także i promocyjnymi.

Intensywne prace doprowadziły do szeregu zmian. Pierwszą niezwykle ważną jest przyjęcie, że **do celów promocyjnych używana będzie nazwa „Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL” lub krótsza – „CAL”**. Z tą zmianą wiązało się odświeżenie logo organizacji i wypracowanie krótko, prosto i angażująco odpowiedzi na pytanie, co jest naszą misją. Dlatego przy logo CAL często pojawia się **hasło: „Odkryj siłę społeczności”** jako ważna część identyfikacji wizualnej CAL. Innym elementem działań promocyjnych było udostępnienie nowej strony internetowej wraz newsletterem pod adresem www.cal.org.pl

Opracowane założenia na gotowe projekty graficzne przekładały Natalia Baranowska i Marta Malesińska - graficzki ze studia Managang. Stworzyły nową szatę graficzną papieru firmowego, wizytówki, szablon prezentacji o CAL itd. Odpowiedzialne były za nową szatę graficzną publikacji przygotowywanych w CAL, w tym broszur konferencyjnych, które z sukcesem tworzone na najważniejsze wydarzenia organizowane przez Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL.

Zespół Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL

Zarząd:

dr Bohdan Skrzypczak – prezes
Grażyna Gnatowska – wiceprezeska
Ewa Jasińska – wiceprezeska
Teresa Jankowska – członek zarządu

Komisja Rewizyjna:

Alina Hałoń
Karol Ostalski
Katarzyna Łotowska

Prezydium Rady Programowej:

Paweł Jordan – przewodniczący
Barbara Bąbska
Jacek Gralczyk

Zespół CAL:

Lidia Skassa – kierownik biura
Wanda Tulwin – główna księgowa
Grażyna Bielecka – kadry i sekretariat
Lena Chotkiewicz
Anna Czarnecka
Sylwia Piętka
Marta Henzler do 30.06.2011
Małgorzata Frydrych do 31.08.2011
Agnieszka Skrzypek do 31.05.2011
Anna Jurczyk-Zdziuch od 01.03.2011
Renata Szymańska od 12.04.2011
Bogna Włodarczyk
Magdalena Ramos-Smul
Julita Kanabus
Anita Sochacka-Melon
Monika Ropiak
Marta Jasińska do 30.09.2011
Radosław Wałkuski od 24.10.2011
Agnieszka Deja od 12.04.2011
Urszula Grzęda
Katarzyna Rychowiecka

Andrzej Gwiazda
Małgorzata Nowogońska
Agnieszka Badełek

Z zespołem stale współpracują:

Łukasz Ćwięk – informatyk
Hubert Nowak – prawnik

W 2011 roku z zespołem rozpoczęli współpracę:

Arek Grabka – webmaster
Jakub Zgierski i Joanna Szymańska – firma PANSA – PR, promocja
Marta Malesińska i Natalia Baranowska – studio graficzne MANAGANG

Z CAL współpracowali wolontariusze:

Jędrzej Dudkiewicz – wolontariusz współpracujący z Martą Jasińską przy redagowaniu strony internetowej (od marca do czerwca 2011)
Aneta Wojtasiewicz – wolontariuszka pomagająca przy pracach projektowych (od marca do czerwca 2011)
Marta Marcjanik – wolontariuszka pomagająca w organizacji spotkań Q-Ruchu Sąsiedzkiego (od marca do czerwca 2011)
Kornelia Zagórska – wolontariuszka pracująca w bibliotece CAL (od lipca do grudnia 2011 r.)

Siedziba Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL mieści się przy ul. Podwale 13 w Warszawie.

Pod koniec roku 2011 w biurze CAL pracowało 20 pracowników etatowych oraz 4 wolontariuszy.

Najważniejsze wydarzenia w Centrum Aktywności Lokalnej CAL w 2011 roku

Konkurs dla Animatorów Społecznych im. Heleny Radlińskiej

Na przełomie 2010 i 2011 roku rozpoczęła się V edycja Konkursu dla Animatorów Społecznych im. Heleny Radlińskiej. Głównym celem Konkursu jest wyróżnienie animatorów i animatorek społecznych – osób, które zarówno postawą, jak i pracą w swoim środowisku przyczyniają się do rozwoju społeczności lokalnej, a także promocją idei animacji oraz integracją środowiska animatorów. Konkurs organizowany jest przy ścisłej współpracy z Krajowym Ośrodkiem Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Centrum Projektów Europejskich, patronat nad konkursem objęło Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

W 2011 roku na Konkurs napłynęło 71 zgłoszeń. Spotkanie Kapituły Konkursu, w skład której wchodzi animatorzy wyróżnieni w poprzednich edycjach Konkursu oraz prezes CAL Bohdan Skrzypczak, naczelnik KOEFS Izabela Grabowska, a przewodniczy prof. Wiesław Theiss z Katedry Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego, odbyło się w Białymstoku w dniach 28-30 marca.

Kapituła przyznała 6 nagród im. H. Radlińskiej oraz (po raz pierwszy!) nagrodę specjalną dla Animatora-Bibliotekarza.

Laureatami Konkursu dla Animatorów im. Heleny Radlińskiej w 2011 roku zostali:

- Monika Bania z Białegostoku,
- Michał Helwak z Przasnysza,
- Halina Danuta Kostewicz z Myszyńca,
- Jarosław Marcinak z Gorzowa Wielkopolskiego,
- Anna Wieczorek ze Śmigła,
- Marianna Sitek Wróblewska i Piotr Wróblewski z Gdańska,
- Małgorzata Halber z Pobiedzisk.

Wyróżnionym animatorom nagrody wręczano 18 kwietnia 2011 podczas Gali w pierwszym dniu IV Dorocznej Konferencji na Rzecz Aktywizacji i Rozwoju Społeczności Lokalnych. Patronem medialnym Konkursu jest portal ngo.pl.

IV Doroczna Konferencja na Rzecz Aktywizacji i Rozwoju Społeczności Lokalnych

18-19 kwietnia w Fortecy (Warszawa) odbyła się konferencja pod tytułem „Dlaczego jesteśmy niezrównoważeni? Rozwój lokalny: przestrzeń, spotkania, inspiracje” zorganizowana w ramach partnerskiej współpracy Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL z Krajowym Ośrodkiem Europejskiego Funduszu Społecznego, działającym w ramach Centrum Projektów Europejskich.

8

W konferencji uczestniczyło około 300 osób, wśród których byli także zaproszeni przedstawiciele wszystkich sektorów: biznesu, kultury, ekonomii społecznej, ekologii, pracy socjalnej i animacyjnej. Tematem przewodnim konferencji była problematyka związana z rozwojem zrównoważonym.

Celem konferencji, które odbywają się cyklicznie od kilku lat, jest integracja działań na rzecz rozwoju lokalnego. Konferencja stwarza możliwość poznania i nawiązania kontaktu z osobami zajmującymi się rozwojem lokalnym w jego różnych obszarach, zarówno od strony teoretycznej, jak i praktycznej. Tworzy też doskonałą okazję do integracji środowiska animatorów społecznych i promocji działań prospołecznych. Podczas konferencji prezentowane są przykłady dobrych praktyk w zakresie podejmowania inicjatyw rozwojowych w środowiskach lokalnych. Wręczane są również nagrody laureatom Konkursu dla Animatorów Społecznych im. H. Radlińskiej. Każda konferencja poświęcona jest innej tematyce z obszaru rozwoju społeczności lokalnej.

W 2011 roku tematem przewodnim był zrównoważony rozwój jako horyzontalna zasada łącząca sektory, tworząca przestrzeń do dyskusji i spotkania. W czterech panelach tematycznych szukano odpowiedzi na pytania:

- Dlaczego **biznes** chce być wiarygodny społecznie?
- Dlaczego **ekonomia społeczna** nie jest ekonomiczna?
- Dlaczego nie słuchamy **ekologów**?
- Kiedy **kultura** trafia pod strzechy?
-

Ponad to, na podstawie prezentowanych niecodziennych praktyk, zastanawiano się nad innowacyjnym podejściem do koncepcji zrównoważonego rozwoju.

Ogólnopolskie Forum Animatorów Społecznych 2011 (OFAS)

15-18 czerwca odbyło się XIII Ogólnopolskie Forum Animatorów Społecznych (OFAS). Forum Animatorów to cykliczna trzydniowa konferencja, spotkanie animatorów różnych środowisk z całego kraju, służące wymianie doświadczeń między różnymi grupami animatorów oraz profesjonalizacji wiedzy. Obecnie w Polsce metodyka animacji stosowana jest w wielu obszarach życia społecznego i publicznego. Mamy m.in. animatorów kultury, społecznych, lokalnych, zdrowia, pracy, przedsiębiorczości, ekologii, klastrow, socjalnych itp.

Forum tradycyjnie organizowane jest w czerwcu i za każdym razem w innym regionie Polski. W 2011 roku odbyło się w Augustowie pod hasłem „Odkrywamy nowe lądy” i poświęcone zostało szeroko pojętej partycypacji. Wzięło w nim udział łącznie ok. 300 osób: animatorzy, edukatorzy, eksperci i partnerzy zaangażowani w projekty, a także animatorzy reprezentujący inne środowiska i laureaci Konkursu im. H. Radlińskiej.

W ramach Forum odbyły się warsztaty, debaty i dyskusje problemowe, wizyty studyjne, targi inicjatyw społecznych. Uczestnicy poszukiwali nowego spojrzenia na rolę animatora w społeczności lokalnej, a wszystko to było inspirowane ideą „Wielkich Odkryć”. Las i woda nawiązywały do motywu Forum, a jego uczestnicy odkrywali nowy ład: partycypację, dyskutując i wymieniając się doświadczeniami, jak zmieniać oddolne inicjatywy w systemowe rozwiązania. Starano się, aby poprzez wspólne zaangażowanie w rolę twórców-odkrywców doświadczyć nowego wymiaru uczenia się i aktywnej edukacji.

W tym roku Forum organizowane było w ramach projektów „Decydujemy razem” oraz „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”.

SIEĆ CAL – Centrum Aktywności Lokalnej

Cel programu

Nadrzędnym celem Sieci jest integracja instytucji wdrażających metodę CAL oraz promocja idei Centrum Aktywności Lokalnej wśród instytucji publicznych, takich jak ośrodki pomocy społecznej, szkoły, instytucje kultury, biblioteki czy organizacje pozarządowe.

Sieć CAL działa na zasadach nieformalnego partnerstwa. Członkostwo w Sieci pozwala ośrodkom wymieniać się informacją, doświadczeniami, dobrymi praktykami, które inspirują do wdrażania nowych form pracy z mieszkańcami i całą społecznością lokalną.

Sieć CAL jest inicjatywą, która z jednej strony funkcjonuje niezależnie od realizowanych przez CAL projektów, z drugiej strony – wszystkie projekty w jakimś stopniu korzystają z jej zasobów: pracownicy, lokalni partnerzy instytucji skupionych w Sieci często są uczestnikami lub współpracownikami projektów, angażują się jako eksperci bądź pomysłodawcy nowych inicjatyw realizowanych we współpracy z Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL. W tym roku przedstawiciele ośrodków CALowych brali udział w następujących projektach realizowanych przez CAL: „Decydujmy Razem”, „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”, MLIS.

Najważniejsze wydarzenia w Sieci w 2011 roku

W styczniu, w Warszawie odbyło się seminarium pod tytułem „**Tęsknoty i pragnienia Domów Kultury**”, w którym uczestniczyło 29 osób – przedstawicieli instytucji kultury z Mazowsza, również z tych ośrodków, które nie posiadają Certyfikatu CAL. Seminarium miało na celu stworzenie przestrzeni do dyskusji na temat nowych wyzwań, potrzeb i form wsparcia dla ośrodków kultury po latach wdrażania modelu CAL, jak również zaprezentowania nowych tendencji w kształtowaniu polityki kulturalnej i możliwości wsparcia finansowego instytucji kultury

W województwie dolnośląskim zorganizowano trzy **spotkania ośrodków certyfikowanych** – instytucji pomocy społecznej: we Wrocławiu, Szklarskiej Porębie i Karpaczu. Koordynatorem spotkań było RCWIP, które od już od kilku lat koordynuje współpracę ośrodków certyfikowanych w województwie dolnośląskim.

W 2011 roku do Sieci **dołączyła pierwsza biblioteka** – MBP w Człuchowie. W pracy biblioteki ważne miejsce zajmują działania edukacyjne i animacyjne na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej. Włączenie pierwszej biblioteki do Sieci CAL otwiera nowy etap w jej funkcjonowaniu, poszerzając listę instytucji publicznych włączających się w nurt CALowy. Zainteresowanie bibliotek przystąpieniem do Sieci CAL stale rośnie, kolejne biblioteki zwróciły się do nas z pytaniem o możliwość uzyskania Certyfikatu Jakości. Jest to pokłosie realizowanego przez CAL wspólnie z FRSI Programu Rozwoju Bibliotek.

W roku 2011 ośrodki certyfikowane aktywnie włączyły się w realizację **wizyt studyjnych**. Organizatorami wizyt były ośrodki we Wrocławiu, Pruszkowie, Oławie, Kowali, Białogórze, Włocławku, Brzeszczach i Gdańsku. Były to wizyty zorganizowane między innymi na zlecenie Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej w Toruniu, Katowicach, Gdańsku, Szczecinie. W wizytach studyjnych w ośrodkach certyfikowanych łącznie uczestniczyło kilkadziesiąt osób – pracowników socjalnych, pracowników instytucji kultury i innych instytucji z całej Polski.

Ośrodki certyfikowane wzięły **udział w realizacji projektów międzynarodowych**. W projekcie „Animatorzy społeczni w działaniu – stosowanie nowych metod pracy aktywizowania społeczności lokalnych w Polsce i Rosji”, finansowanego ze środków Fundacji im. Stefana Batorego, uczestniczyły Ośrodek Kultury oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzeszczach. Z wizytą studyjną w tych ośrodkach byli przedstawiciele (12 osób) Centrów Aktywnych Ludzi z Rosji. W ramach projektu koledzy z Rosji poznawali między innymi, jak ważnym elementem organizowanych działań jest przeprowadzenie rzetelnej diagnozy środowiska lokalnego.

Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych (OCWIP), które jest członkiem Sieci SPLOT wystąpiło z inicjatywą koordynacji współpracy z instytucjami, które będą zainteresowane wdrażaniem modelu CAL.

W listopadzie jedna z organizacji pozarządowych z Prudnika z woj. opolskiego podjęła starania o uzyskanie Certyfikatu CAL.

Nowe ośrodki w Sieci

Przyłączenie nowych ośrodków do Sieci CAL w 2011 roku świadczy o niesłabnącym zainteresowaniu instytucji publicznych tą metodą pracy. Jednak należy zauważyć, że większość spośród nowych ośrodków certyfikowanych to ośrodki pomocy społecznej. Sprzyja temu między innymi realizacja projektów systemowych przez instytucje pomocy społecznej. Jednym z elementów tych projektów jest Program Aktywności Lokalnej, który bazuje na koncepcji Centrum Aktywności Lokalnej. W związku z tym ośrodki, realizujące PALe (jest ich niestety nie tak dużo), uczestnicząc w szkoleniach z tego zakresu dobrze rozumieją całą metodę. Mobilizuje to ośrodki do ubiegania się o Certyfikat Jakości CAL.

Budowaniu integracji instytucji należących do sieci CAL w regionach służy nowa formuła spotkania certyfikacyjnego, w ramach którego przedstawiciele i eksperci CAL spotykają się z zespołami ośrodków ubiegających się o certyfikat. Na tych spotkaniach są obecni również przedstawiciele ośrodków, które certyfikat już uzyskały. Bezpośredni kontakt przedstawicieli różnych ośrodków pozwala na budowanie bliższych relacji i daje poczucie wzmocnienia w realizacji niestandardowych działań.

W 2011 roku do Sieci CAL dołączyło **10 ośrodków**; Certyfikat Jakości CAL otrzymały:

- GOPS Kowala (woj. mazowieckie)
- MOPS Mława (woj. mazowieckie)
- Miejska Biblioteka w Człuchowie (woj. pomorskie)

- GOK Psary (woj. śląskie)
- MOPS Katowice (woj. śląskie)
- MOPS Radlin (woj. śląskie)
- GOK Olsztyn (woj. Śląskie) – przedłużenie certyfikatu
- MOPS Czarnków (woj. wielkopolskie)
- MOPS Śrem (woj. wielkopolskie)
- GOPS Sławoborze (woj. zachodnio-pomorskie)

Informację o Sieci CAL można znaleźć na nowej stronie internetowej Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej w zakładce Sieć CAL.

12

Dwa ośrodki utraciły certyfikat z powodu przypadku naruszenia wyznaczników Certyfikatu Jakości - CAL.

Pod koniec 2011 roku do Sieci CAL należało 80 instytucji.

Źródła finansowania

Sieć jest finansowana z działalności statutowej CAL.

Zespół Sieci CAL

Lena Chotkiewicz - koordynatorka Sieci CAL

Szkoła Animacji Społecznej

Cel programu

Szkoła Animacji Społecznej jest jednym z kluczowych programów Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL. Głównym założeniem SAS jest promocja idei i modelu pracy środowiskowej poprzez działalność edukacyjną. Swoją ofertę edukacyjną Szkoła Animacji Społecznej adresuje do osób i instytucji, których celem jest podejmowanie działań ukierunkowanych na aktywizację i rozwój społeczności lokalnych, w szczególności do przedstawicieli samorządu lokalnego, ośrodków pomocy społecznej, domów kultury, a także do organizacji pozarządowych oraz społeczników, liderów, działaczy lokalnych, grup regionalnych oraz subregionalnych.

Celem szkoleń prowadzonych przez Szkołę Animacji Społecznej jest podniesienie kompetencji i umiejętności pracowników instytucji, liderów i animatorów poprzez zdobywanie umiejętności integrowania środowisk, znajomość zasad, celów i technik pobudzania aktywności społecznej, tworzenie solidnych więzi między ludźmi, budowanie uczciwej komunikacji społecznej i partnerskich relacji między instytucjami. Działalność SAS to także upowszechnianie takich wartości jak solidarność, szacunek dla innych, wspólnota, troska o wspólne dobro. Szkolenia organizowane przez Szkołę Animacji Społecznej opierają się głównie na zasadach uczenia się przez doświadczenie i dialogu edukacyjnego uczestników-partnerów, gdzie duży nacisk kładzie się na ideę współpracy i wymiany doświadczeń w określonym środowisku. Swoją misję Szkoła Animacji Społecznej realizuje także poprzez szkolenia, organizowanie wizyt studyjnych i szerzenie dobrych praktyk.

Najważniejsze wydarzenia w 2011 r.

Tematyka szkoleń organizowanych i prowadzonych przez Szkołę Animacji Społecznej obejmowała następujące zagadnienia:

- promocja modelu pracy metodą CAL,
- budowanie partnerstw lokalnych,
- stres i wypalenie zawodowe,
- tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych,
- kontrakt socjalny,
- Program Aktywności Lokalnej (PAL),
- zasady i formy współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- partnerstwo publiczno-prawne,
- procedura konsultacji społecznych,
- edukacja kulturalna wsparciem w budowaniu tożsamości lokalnej,
- praca z zespołem, promocja, komunikacja, nowoczesne formy edukacji kulturalnej.

Szkolenia i wizyty studyjne

W 2011 roku Szkoła Animacji Społecznej zrealizowała łącznie 71 szkoleń jedno-, dwu- lub trzydniowych, w czasie których przeszkolono 1130 osób, oraz zorganizowała 18 wizyt

studyjnych, w których uczestniczyło 400 osób. Szkolenia i wizyty studyjne były realizowane na zlecenie m.in.:

- Narodowego Centrum Kultury w Warszawie
- ROPS w Szczecinie
- GOPS Michałowice
- ESWIP
- KOEFS w Warszawie
- MCPS w Warszawie
- ROPS w Zielonej Górze
- Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie
- RCWIP (DOPS) we Wrocławiu
- GOPS Miłoradz
- Domu Kultury Książ Wielkopolski
- Gminnego Ośrodka Kultury w Wildze
- Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP w Warszawie/ Kuźnia Liderów, Szkoła Mentorów
- MOPS w Gdańsku
- ROPS w Toruniu
- MOPS w Krakowie
- ROPS w Zielonej Górze

Szkolenia organizowane przez Szkołę Animacji Społecznej prowadzi zespół doświadczonych trenerów. W rekomendacjach, które otrzymała Szkoła Animacji Społecznej od instytucji zlecających szkolenia oraz od firmy I-QS przeprowadzającej ewaluację szkoleń dla zleceniodawcy, podkreśla się wysoką jakość merytoryczną szkoleń.

Konferencje, superwizje

Na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu Szkoła Animacji Społecznej zorganizowała dwie duże konferencje - rozpoczynającą i kończącą projekt systemowy realizowany przez ROPS w Toruniu. W obu konferencjach wzięło udział około 400 osób.

W roku 2011 w ramach działań podejmowanych przez Szkołę Animacji Społecznej odbyło się również 13 superwizji, w których łącznie uczestniczyło 260 osób.

Szkolenia i konferencje organizowane przez Szkołę Animacji Społecznej są też doskonałą okazją do promocji działalności Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL. Dużą wagę SAS przywiązuje do estetyki i jakości przygotowywanych materiałów edukacyjnych, właściwej oprawy graficznej szkoleń lub konferencji oraz materiałów promocyjnych dla uczestników.

Wolontariat pracowniczy

Dla firmy Johnson & Johnson Szkoła Animacji Społecznej zorganizowała wolontariat pracowniczy. Ponad 100 pracowników firmy uczestniczyło w pracach na rzecz Domów Dziecka w Warszawie. Dla niektórych z nich był to pierwszy kontakt z działalnością wolontariacką.

Promocja oferty SAS

Obecnie Szkoła Animacji Społecznej podjęła prace nad poszerzeniem swojej oferty edukacyjnej, do której zamierza włączyć również szkolenia specjalistyczne adresowane do różnych grup odbiorców. Rozpoczęły się prace nad nowym katalogiem szkoleń, w którym pojawi się wiele nowych produktów edukacyjnych.

Przygotowywana będzie także oferta dotycząca wolontariatu pracowniczego i opracowane metody promocji tej oferty wśród firm biznesowych.

Na rozbudowanej nowej stronie internetowej CAL w zakładce Szkoły Animacji Społecznej będzie zamieszczony pakiet wszystkich szkoleń wraz z formularzem zgłoszeniowym.

Przy realizacji niektórych szkoleń, aby wzbogacić ofertę, SAS zamierza podjąć współpracę z innymi organizacjami pozarządowymi.

W 2011 roku z usług Szkoły Animacji Społecznej skorzystało łącznie 2290 osób.

Zespół SAS:

Anna Czarnecka - koordynatorka SAS

Sylwia Piętka - specjalistka ds. organizacji szkoleń

Dorota Kozłowska - pomoc w pracach biurowych (umowa-zlecenie)

Projekty realizowane w Centrum Aktywności Lokalnej CAL

1. Projekty lokalne i regionalne

Q-RUCH SĄSIEDZKI – Akademia Inicjatyw Sąsiedzkich

16

Okres realizacji:

2010-2012

Cele projektu

Q-Ruch Sąsiedzki to inicjatywa animacyjno-edukacyjna dążąca do rozwoju działań sąsiedzkich w Warszawie, rozwijania i promowania życzliwości i aktywności sąsiedzkiej. Q-Ruch Sąsiedzki powstał na bazie Akademii Inicjatyw Sąsiedzkich wspierającej swoimi działaniami oddolne inicjatywy i przedsięwzięcia sąsiedzkie.

Głównym celem Akademii jest stworzenie platformy współpracy i edukacji dla osób zainteresowanych działaniem w społecznościach lokalnych oraz stworzenie wspólnego ruchu ludzi, którzy będą animować swoje sąsiedztwa.

Projekt skierowany jest do aktywnych mieszkańców i sąsiedztw w Warszawie, lokalnych stowarzyszeń, rad osiedlowych i wspólnot oraz do osób, które nie mają jeszcze doświadczenia w lokalnych działaniach. Akademia Inicjatyw Sąsiedzkich poprzez edukację, debaty i działania co roku przygotowuje grupę mieszkańców Warszawy do pracy z lokalnymi społecznościami.

Kluczowe działania w projekcie w 2011 roku

Po pierwsze szkolimy

Wszystkim mieszkańcom Warszawy, zarówno tym związanym z organizacjami pozarządowymi, instytucjami, lokalnymi inicjatywami, jak i niezrzeszonym, dla których ważne jest przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo, proponujemy udział w bezpłatnym cyklu szkoleń. Podczas szkoleń mogą zdobyć wiedzę i umiejętności przydatne w animacji lokalnej, wymienić się doświadczeniami, poznać przykłady dobrych praktyk.

W 2011 roku w ramach projektu zrealizowano cykl 7 szkoleń:

- 23.03 Ja jako lider - budowanie grupy inicjatywnej, pozyskiwanie sojuszników
- 13.04 Badanie potencjału i potrzeb środowiska lokalnego
- 11.05 Mobilizowanie ludzi do działania
- 15.06 Komunikacja, promocja i rozwiązywanie konfliktów
- 21.09 Budowanie partnerstwa lokalnego
- 19.10 Kontakty i współpraca z instytucjami samorządowymi
- 16.11 Organizacja pracy, planowanie działań i ewaluacja

Szkolenia, w których każdorazowo uczestniczyło od 15 do 25 lokalnych liderów, odbyły się w różnych dzielnicach Warszawy: w Śródmieściu, Ursusie, Mokotowie, obu Pragach, Ochocie.

Po drugie **dyskutujemy**

W ramach projektu organizowane są otwarte seminaria i debaty poświęcone wybranym zagadnieniom z obszarów związanych z aktywnością sąsiedzką i życiem w przestrzeni miejskiej. To doskonała okazja do spotkania i wymiany doświadczeń i wiedzy między praktykami (działaczami społecznymi i mieszkańcami) a teoretykami i specjalistami z różnych dziedzin (urzędnikami, architektami, urbanistami, psychologami itd.). Tematyka seminariów zwykle jest dostosowana do aktualnej sytuacji, interesujących wydarzeń lub zjawisk społeczno-przestrzennych.

W 2011 roku odbyły się seminaria/otwarte debaty na następujące tematy:

- 8.02 Wolontariat w sąsiedztwie - czym różni się wolontariusz od aktywnego sąsiada

Rok 2011 był Europejskim Rokiem Wolontariatu, dlatego też tematyka debaty dotyczyła właśnie wolontariuszy. Dyskutowano, jak zachęcać do pracy wolontariackiej, co powinny robić instytucje i organizacje, by motywować do takiej pracy oraz czym różni się sąsiad-społecznik od wolontariusza. W debacie uczestniczyło 35 mieszkańców Warszawy.

- 9.03 Seminarium inauguracyjne - otwarte dla mieszkańców Warszawy

Seminarium zainauguowało nowy sezon sąsiedzkich działań, które mają rozpowszechniać Dzień Sąsiada. W debacie wzięli udział zaproszeni absolwenci Akademii Inicjatyw Sąsiedzkich, aktywni mieszkańcy, którzy uczestniczyli w organizowaniu kampanii w poprzednim roku oraz osoby, które dopiero dołączyły do Ruchu Sąsiedzkiego.

- 12.04 Dzień Sąsiada w Warszawie

Debaty dotyczące Dnia Sąsiada odbyły się w kilku dzielnicach Warszawy – w Śródmieściu, Ursusie, obu Pragach, Mokotowie i Ochocie.

- 7.06 Sąsiad (nie)gryzie - lokalni przedsiębiorcy a relacje sąsiedzkie

W debacie uczestniczyli przedstawiciele urzędu miasta, lokalni przedsiębiorcy (właściciele kawiarni i innych dziedzin biznesu) oraz mieszkańcy Warszawy. Wspólnie poszukiwano odpowiedzi na pytanie, czy sąsiedzi "gryzą". Jednym z ważniejszych wniosków po spotkaniu okazała się konieczność poszerzenia wiedzy odnośnie praw i obowiązków wspólnot mieszkaniowych, od których bardzo wiele w Warszawie zależy (a może nie musi?). W debacie uczestniczyło 25 osób.

- 3.03, 15.09 oraz 7.12 - Seminaria dla absolwentów III edycji Akademii Inicjatyw Społecznych

- 11.10 Jak okiełznać urząd? - debata otwarta dla mieszkańców Warszawy

Po trzecie **animujemy**

W ramach Q-Ruchu Sąsiedzkiego w ciągu roku są organizowane dwa kluczowe wydarzenia: **Dzień Sąsiada** - w maju oraz **Podwórkowa Gwiazdka** - w grudniu. Oba te wydarzenia poprzedzają kampanie promujące - spotkania informacyjne, seminaria, debaty, podczas których inicjujemy i wspieramy lokalne działania. Wydarzenia te dają możliwość sprawdzenia się w roli animatora oraz stanowią istotny krok w kierunku budowania relacji i więzi międzysąsiedzkich. Naszym celem jest promowanie dobrosąsiedzkiej życzliwości, kultury zaufania i wzajemnego szacunku. Jednym z najważniejszych powodów naszego działania jest dostrzeganie olbrzymiego potencjału kulturalnego, jaki można odnaleźć i pobudzić na nowo wśród mieszkańców warszawskich dzielnic. Oddolne inicjowanie wydarzeń będzie miało długofalowe skutki dla rozwoju miasta.

W 2011 roku obu kluczowym wydarzeniom towarzyszyło łącznie 40 lokalnych imprez, w których każdorazowo uczestniczyło od 10 do 70 osób. Dzień Sąsiada i Podwórkową Gwiazdkę wspierała również intensywna promocja w mediach: lokalnej prasie, radiu i telewizji.

Wspólną platformą do komunikacji i dobrym źródłem informacji o sąsiedzkich inicjatywach jest prowadzona przez nas strona internetowa: www.inicjatywysasiedzkie oraz blog www.inicjatywysasiedzkie.blogspot.com, a także profil na Facebooku.

Stali eksperci współpracujący z zespołem projektu:

- Paweł Jordan
- Grażyna Gnatowska

Współpracujący trenerzy:

- Piotr i Marta Henzler,
- Stanisława Retmianiak - do czerwca 2011 r.

Źródła finansowania:

Projekt Q-Ruch Sąsiedzki – Akademia Inicjatyw Sąsiedzkich jest realizowany w ramach Stołecznego Centrum Współpracy Obywatelskiej, współfinansowany ze środków m.st. Warszawy

Zespół projektu:

Agnieszka Matan – koordynatorka Q-Ruchu Sąsiedzkiego
 Karolina Kopińska – koordynatorka Akademii Inicjatyw Sąsiedzkich
 Wolontariusze – Marta Marcjaniik, Katarzyna Milewska, Aneta Wojtasiewicz, Aleksandra Dobrowolska – pomoc w organizacji spotkań, foto

Aktywna i twórcza polityka społeczna jako narzędzie integracji społecznej

Okres realizacji:

styczeń 2010 – 29 października 2011

Cel projektu

Podstawowym celem projektu było zwiększenie skuteczności narzędzi aktywnej polityki społecznej w województwie mazowieckim poprzez rozwój dialogu publiczno-społecznego oraz upowszechnianie środowiskowych i twórczych metod przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Było to przedsięwzięcie skierowane do pracowników i klientów instytucji polityki społecznej z województwa mazowieckiego, a także do środowisk lokalnych, z których wywodzą się uczestnicy projektu.

Mazowieckie Laboratorium Integracji Społecznej (MLIS) - powołane w ramach projektu, było nie tylko przestrzenią do dyskusji i analiz, ale także płaszczyzną refleksji nad zmieniającym się podejściem do polityki społecznej. MLIS było miejscem spotkań praktyków, teoretyków, ekspertów, pracowników, dyrektorów, liderów społecznych, grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wszystkie te podmioty spotkały się, by poszukiwać nowych metod, narzędzi pracy.

Projekt składał się z 3 dużych komponentów – Mazowieckiego Laboratorium Integracji Społecznej (badania, seminaria, wizyty studyjne, superwizja), działań aktywizujących z grupami oraz z kampanii promocyjnej – aktywnych społeczności.

Kluczowe działania w 2011 roku

W 2011 roku kontynuowano sesje Mazowieckiego Laboratorium Integracji Społecznej. Były to seminaria tematyczne, które finalnie stały się nie tylko kompendium wiedzy, ale także miejscem refleksji, rekomendacji i odnalezienia płaszczyzn do dalszej pracy. W seminariach brali udział kierownicy i pracownicy ośrodków pomocy społecznej, Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie, środowiskowych domów samopomocy, organizacji pozarządowych, radna.

W 2011 roku odbyły się 4 zjazdy laboratorium:

- 9-11 lutego - V zjazd – pt: „Program Aktywności Lokalnej”, 20 uczestników,
- 27-29 kwietnia -VI zjazd – pt: „Art-terapia jako narzędzie integracji społecznej”, 21 uczestników,
- 25-27 maja - VII zjazd – pt: „Partycypacyjne budowanie lokalnej polityki społecznej”, 22 uczestników,
- 3-4 października - VIII zjazd – pt: „Jak opowiadać o aktywności społecznej”, 16 uczestników.

W dniach 23-25 marca odbyła się **wizyta studyjna w Gdańsku**. Jej uczestnicy mogli czerpać z doświadczeń pomorskich instytucji i organizacji, które nie tylko realizują zagadnienia, jakie omawiane były podczas sesji, ale także zobaczyć, że możliwe jest wdrażanie tych rozwiązań. Wizyta stworzyła też okazję do zastanowienia się nad powszechnością pewnych narzędzi pracy. W wizycie wzięło udział 23 uczestników projektu.

Kolejnym elementem MLIS były **superwizje instytucji**, które odbyły się w terminie lutego-kwiecień 2011 roku. Superwizorzy CAL przeprowadzili 25 superwizji pracy instytucji uczestniczących w MLIS, a w wrześniu ewaluację zrealizowanych w jej ramach działań. Założono, że wsparcie instytucji w pracy na rzecz aktywizacji i integracji społecznej w tej formie przyczyni się do poprawy funkcjonowania instytucji, wskaże przestrzeń do pracy i zachęci do wykorzystywania tej metody w pracy przez pracowników i całe instytucje.

Ważnym wydarzeniem w projekcie była realizacja **działań aktywizujących**, które zakładały bezpośredni kontakt z osobami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej – odbiorcami działań podejmowanych przez instytucje. Oferta wsparcia kompetencyjno-aktywizującego skierowana była do 10 grup, utworzonych wg zróżnicowanych kryteriów (długotrwale bezrobotnych, osób powyżej 50 roku życia, niepełnosprawnych, skupionych wokół spółdzielni socjalnej, młodzieży w wieku 15-25 lat zagrożonej wykluczeniem społecznym, matek powracających na rynek pracy, mniejszości etnicznych czy grupy samopomocowej).

Od lutego do kwietnia każda z grup objęta była trojakiemu rodzajowi wsparciem:

- Poradnictwo psychospołeczne pt: „Autorefleksja – indywidualna ścieżka zmian” - cel: skłonienie uczestników do refleksji nad własną sytuacją, motywacja do podjęcia działań na rzecz zmian (8 godz. x 10 grup);
- Warsztaty „Środowiskowe metody profilaktyki i integracji społ.” – poznanie i wykorzystanie zasobów środowiska lokalnego do przeciwdziałania wykluczeniu (18 godz. x 10 grup);
- Zajęcia terapeutyczne „Art-terapia jako narzędzie integracji społecznej”(18 godz. x 10 grup). Proponowane ćwiczenia służyły wzmocnieniu poczucia własnej wartości, pracy nad samoświadomością.

Uczestnicy projektu także zorganizowali w czerwcu 12 **lokalnych kampanii**, które zostały włączone do Ogólnopolskiej Kampanii Czerwiec Aktywnych Społeczności. Z trzech wydarzeń powstały reportaże prasowe, z kolejnych trzech – reportaże filmowe. Opierając się na promowanych przez kampanię wartościach, uczestnicy podejmowali działania zgodne z wytyczonymi standardami akcji obywatelskiej, czyli działania angażujące ludzi, lokalne, wynikające z potrzeb mieszkańców, sprzyjające rozwojowi wspólnoty (budowaniu więzi, solidarności, współpracy), wykorzystujące potencjał miejsca, w oparciu o partnerską współpracę z innymi podmiotami lokalnymi.

Podsumowaniem dwuletniej pracy nad wdrażaniem aktywnej i twórczej polityki społecznej były 3 **publikacje**:

- dwie w formie zeszytów tematycznych: „Miejsce gdzie mogą działać - warsztaty środowiskowe jako metoda pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym”

- i „Czas na twórczość - warsztaty arteterapeutyczne jako metoda pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym”,
- publikacja pt: „Aktywizacja czy integracja - zaproszenie do dyskusji nad rolą instytucji pomocy i integracji społecznej”.

12 października 2011 r. w Warszawie odbyła się konferencja podsumowująca projekt pt: „Aktywizacja czy integracja”, podczas której promowano i upowszechniano wyniki projektu. W gronie ekspertów, praktyków i badaczy szukano odpowiedzi na dylematy mazowieckiej polityki społecznej pomiędzy aktywną polityką a/i integracją społeczną. Ważną częścią spotkania była wymiana doświadczeń wdrażania aktywizacji i integracji do społeczności lokalnych, włączania elementów aktywnych i twórczych do codziennej pracy instytucji pomocy i integracji społecznej oraz sposobów prezentowania zachodzących zmian.

21

Eksperci i kluczowe osoby współpracujące z projektem:

- Barbara Bąbska
- Monika Makowiecka

Realizacja projektu została zakończona 29 października 2011 roku.

Źródło finansowania:

Program Operacyjny Kapitał Ludzki – Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Zespół projektu:

Agnieszka Badełek – koordynatorka projektu
Bogna Włodarczyk – asystentka koordynatorki projektu

Projekt „Innowacje – przedsiębiorczość – rozwój”

Okres realizacji:

styczeń 2011 – grudzień 2012

Cele projektu

Celem projektu jest wzmocnienie trwałości podmiotów ekonomii społecznej na obszarze gmin Słupno, Słubice, miasta Płock i powiatu płockiego. Projekt ma włączyć osoby wykluczone społecznie i zawodowo bądź zagrożone wykluczeniem oraz zapewnić wsparcie trójsektorowe dla instytucji ekonomii społecznej w środowisku lokalnym, stworzyć sieci relacji i współpracy oraz wykreować nowe rozwiązania w strategiach polityki społecznej.

W ramach projektu mają być utworzone dwie trójsektorowe spółdzielnie socjalne osób prawnych. Spółdzielnia socjalna to specyficzna forma prawna, w ramach której – w większości przypadków – osoby bezrobotne tworzą dla siebie miejsca pracy, korzystając ze środków przyznawanych przez urząd pracy. W projekcie zakłada się, że spółdzielnię socjalną założą osoby prawne reprezentujące trzy sektory, czyli instytucje samorządowe, firmy i organizacje pozarządowe, które dobrze znają specyfikę regionu i mają dużo większy potencjał i doświadczenie niż pojedyncze osoby. Tak zakrojona współpraca ma zapewnić większą stabilność tworzonych miejsc pracy i całej spółdzielni.

Przedsięwzięcie musi być oparte na dobrym rozpoznaniu lokalnego rynku, powinno też korzystać z aktualnej wiedzy z zakresu zarządzania, marketingu czy prawa. Dlatego oprócz spółdzielni ma powstać lokalne *Laboratorium ekonomii społecznej* – zespół złożony z naukowców i praktyków, którzy będą prowadzić badania lokalnego rynku i społeczności, analizować zapisy prawne, konsultować marketingowe aspekty podejmowanych inicjatyw, a przede wszystkim tworzyć przestrzeń do wspólnego poszukiwania najsukurszejszych rozwiązań.

Wartością dodaną realizowanego projektu jest budowa partnerstwa między instytucjami i organizacjami z 3 różnych sektorów realizującymi wspólnie działania: CAL, Stowarzyszeniem Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gminie Słupno, Firmą ARKA Tech.

Najważniejsze wydarzenia w projekcie w 2011 roku

Realizację projektu rozpoczęto od przygotowania, a następnie przeprowadzenia **badania ilościowych i jakościowych**, w których szczególną uwagę poświęcono sytuacji kobiet narażonych na marginalizację społeczną ze względu na trudną sytuację gmin objętych projektem – tereny popowodziowe lub osobistą – wychowywanie niepełnosprawnego dziecka.

Celem badań było przygotowanie produktów innowacyjnych wyrównujących szanse kobiet w gorszym położeniu życiowym, z wykorzystaniem potencjału środowiska lokalnego i narzędzi ekonomii społecznej. Diagnoza składała się z badań środowiska lokalnego, badań aktywizujących w gminach Słubice i Słupno oraz badania przedsiębiorców i podmiotów

ekonomii społecznej na terenie województwa mazowieckiego. Z badań zebrano 5 raportów, które do końca grudnia zostały zredagowane merytorycznie. Zbiorczy raport z badań zostanie opublikowany.

Kolejnym działaniem było opracowanie wraz z wybranymi ekspertami wstępnych produktów innowacyjnych. Są to:

- Model spółdzielni socjalnej osób prawnych - Centrum Usług Środowiskowych,
- Model trójsektorowej spółdzielni socjalnej osób prawnych z udziałem spółki wodnej,
- Laboratorium Ekonomii Społecznej,
- Klaster podmiotów ekonomii społecznej,
- Model współpracy podmiotów ekonomii społecznej z przedsiębiorcami,
- Założenia do Strategii Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Mazowieckim,

Opracowane modele konsultowano i upowszechniano podczas 4 seminariów i 8 **spotkań panelowych i fokusowych** z najważniejszymi aktorami: władzami lokalnymi, przedstawicielami uczelni wyższych z Płocka, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami.

Stowarzyszenie BORIS – partner w projekcie – zorganizowało **debatę z decydentami** regionalnymi dotyczącą założeń do Mazowieckiej Strategii Rozwoju Ekonomii Społecznej, której wstępne opracowanie leży od 2011 r. w kompetencjach Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej.

W ramach realizowanego projektu odbyły się **dwie konferencje regionalne** podsumowujące etap przygotowania wstępnych wersji produktów. Pierwsza konferencja odbyła się w Płocku, a jej organizatorem było Stowarzyszenie Forum Inicjatyw Ekonomicznych z Płocka. W konferencji wzięła udział również przedstawicielka Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych. Druga konferencja została zorganizowana przez Stowarzyszenie BORIS w Warszawie i dotyczyła modeli spółdzielni socjalnych osób prawnych, które mogą być adaptowane na Mazowszu.

W sierpniu w Mazowieckiej Jednostce Wdrażania Programów Unijnych została złożona **Strategia Wdrażania Projektu**. Po uzyskaniu akceptacji przystąpiono do działań testujących opracowane wcześniej produkty innowacyjne.

W listopadzie 2011 roku CAL zorganizował w Gąbinie **debatę dotyczącą powołania spółdzielni** socjalnej osób prawnych o profilu melioracyjnym. W spotkaniu uczestniczyło 15 osób. Ustalono harmonogram działania na 2012 rok. Spotkanie zapoczątkowało też cykl doradczy. Na podstawie pytań i przedstawianych problemów opracowano opinię w sprawie ściągłości składek członkowskich spółki wodnej oraz dwie inne opinie dotyczące problematyki prawno-organizacyjnej. Opinia w sprawie ściągłości składek została przekazana do Departamentu Pożytku Publicznego celem potwierdzenia zawartych w niej rozwiązań.

Opracowywano **ekspertyzę prawno-ustawową** w kontekście szeregu ustaw dotyczących kwestii zatrudnienia, wspierania zatrudnienia socjalnego, realizacji praktyk dla absolwentów,

przepisów pomocy społecznej, PFRON i dotacji z Urzędów Pracy, spółdzielni socjalnych wraz z rekomendacjami zmian prawnych. Ekspertyza była niezbędna przy zakładaniu spółdzielni w formie Centrum Usług Środowiskowych i ma umożliwić szerokie i zintegrowane stosowanie rozwiązań instytucjonalnych w oparciu o spółdzielnię socjalną osób prawnych z uwzględnieniem rozwiązania problemów społecznych kobiet z terenów wiejskich i wspierających rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym.

W grudniu wspólnie z partnerem GOPS Słupno została zorganizowana **wizyta studyjna w Bieczynie** (woj. opolskie). Uczestnicy zapoznali się z działalnością spółdzielni socjalnej osób fizycznych, osób prawnych, Centrum Integracji Społecznej i spółki wodnej. Burmistrz Bieczyny zaprezentował kierunki rozwoju gminy w dziedzinie przedsiębiorczości społecznej. W wizycie uczestniczyli przedstawiciele samorządu z gmin Słupno i Gąbin, radni, przedsiębiorcy ze Słupna, przedstawiciele Wyższej Szkoły w Płocku, sołtysi i członkowie spółki wodnej z Gąbina.

Na potrzeby projektu uruchomiono stronę internetową, która ma przedstawiać postęp działań i zwracać uwagę na problemy kobiet w gorszej sytuacji życiowej. Wyrównywanie szans kobiet to jeden z celów projektu, który upowszechniany jest także na stronie www.badaniawdzialaniu.pl.

Eksperci i kluczowe osoby współpracujące z projektem:

- Bohdan Skrzypczak
- Cezary Miżejewski
- Joanna Augustowska
- Jacek Gralczyk
- Jarosław Kuba
- Zbigniew Wejcman

Źródło finansowania:

Program Operacyjny Kapitał Ludzki – Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych

Partnerzy projektu:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupnie, Stowarzyszenie BORIS, ARKA-TECH Sp. z o.o. z Płocka

Zespół projektu:

Rafał Krenz - kierownik projektu do 31.03.2011,
koordynator ds. opracowania i wdrażania produktu finalnego od 01.04.2011
Anna Jurczyk-Zdziuch - asystentka kierownika projektu od 01.03.2011,
kierownik projektu od 01.04.2011
Renata Szymańska - specjalista ds. obsługi finansowej projektu

2. Projekty ogólnopolskie

Projekt edukacyjny CAL w Programie Rozwoju Bibliotek (PRB)

Okres realizacji

sierpień 2009 – listopad 2012

Cele programu

Program Rozwoju Bibliotek to długofalowy projekt o zasięgu ogólnopolskim, który ma pomóc bibliotekom w małych miejscowościach przekształcić się w **centra wiedzy i aktywności lokalnej**. Dzięki programowi biblioteki lokalne, przy zachowaniu swoich tradycyjnych funkcji, będą mogły oferować nowe usługi, np. gromadzenie i udostępnianie informacji lokalnej, szkolenia informatyczne dla seniorów, atrakcyjne formy zajęć dla dzieci i młodzieży, pomoc w samokształceniu i poszukiwaniu pracy czy też odkrywanie przed użytkownikami tajników e-administracji i e-gospodarki.

Model edukacyjny CAL pokazuje bibliotekę, jako miejsce zasobów wiedzy i kultury, komunikacji, współpracy, edukacji społecznej i kulturalnej, miejsce rozwoju i spotkań.

W ramach PRB działania skierowane są do bibliotekarzy oraz lokalnych działaczy, urzędników - przyjaciół biblioteki we wszystkich gminach i miejscowościach do 20.000 mieszkańców.

Kluczowe działania w PRB w 2011 roku

Od stycznia do końca lutego 2011 roku odbywała się I runda szkoleń specjalistycznych, podczas których ich uczestnicy poznawali bibliotekę jako:

1. Miejsce bez barier – usługi dla seniorów i osób niepełnosprawnych
2. Przestrzeń dla mieszkańców z inicjatywą
3. Miejsce dla obywateli: e-administracja
4. Multimedia i nowoczesna komunikacja
5. Informacje lokalne – jak je zbierać i upowszechniać?
6. Miejsce dla młodych
7. Wiedza na wyciągnięcie ręki – łatwy dostęp do zbiorów bibliotecznych
8. Miejsce promocji kultury

Od marca do końca maja 2011, w rejonach szkoleń dla bibliotekarzy, odbyło się 18 konferencji ewaluacyjnych: w Lublinie (28.03), Katowicach (29.03), Krakowie (30.03), Opolu (31.03), Gorzowie Wielkopolskim (04.04), Olsztynie (06.04), Poznaniu (12.04), Rzeszowie (27.04), Łodzi (28.04), Szczecinie (05.05), Toruniu (11.05), Wrocławiu (16.05), Zielonej Górze (17.05), Warszawie (20.05), Bydgoszczy (23.05), Gdańsku (25.05), Kielcach (30.05) i Białymstoku (31.05). Każda konferencja była objęta patronatem marszałka województwa. Konferencje stworzyły płaszczyznę do spotkania władz wojewódzkich (marszałek, wojewoda) z przedstawicielami samorządów lokalnych (wójtowie, burmistrzowie). Spotkali się tu także przedstawiciele kultury w regionie i w gminach,

pracownicy bibliotek wojewódzkich z bibliotekarzami z bibliotek lokalnych, media regionalne i lokalne, działacze lokalni oraz organizacje samorządowe.

Na początku lipca (9-10.07) w Warszawie zostało zorganizowane spotkanie opiekunek regionalnych CAL, podczas którego omówiono przygotowania do II rundy szkoleń PRB, które miały rozpocząć się w październiku.

W sierpniu zakończyły się prace nad notatnikiem "Plan rozwoju biblioteki", który powstał z inicjatywy FRIS, ale przy współpracy z CAL.

Wrzesień był miesiącem spotkań informacyjnych dla uczestników II rundy szkoleń PRB. W sumie odbyło się 18 takich spotkań.

Opiekunki regionalne oraz 38 trenerów (do których dołączyło jeszcze 5 osób: Anna Furmańska, Wioletta Gawrońska, Marta Henzler, Teresa Jankowska i Dominik Sudoł) uczestniczyło w szkoleniu dla trenerów warsztatów planowania rozwoju biblioteki.

Od października do końca 2011 roku w ramach II rundy szkoleń PRB odbyło się 120 szkoleń, w tym 64 z modułu I, 54 szkolenia z modułu II oraz 2 z modułu III.

W październiku rozpoczęły się także **moduły warsztatów planowania rozwoju biblioteki**, które potrwać do czerwca 2012 roku. Obejmują one następujące zagadnienia:

1. Biblioteka – miejsce społeczne
2. Biblioteka – miejsce zasobów wiedzy i kultury
3. Biblioteka – miejsce edukacji każdego wieku (społecznej i kulturalnej)
4. Biblioteka – miejsce informacji i współpracy
5. Biblioteka – miejsce z potencjałem rozwoju.

Na stronie www.biblioteki.org została uruchomiona (opracowana wspólnie przez FRIS i CAL) formatka planu rozwoju biblioteki on-line, która umożliwia konsultowanie powstającego planu rozwoju biblioteki na bieżąco przez trenera.

11 października w siedzibie FRIS odbyło się spotkanie przedstawicieli organizacji pozarządowych (CAL, ARFP i kilku innych) współpracujących przy realizacji PRB z przedstawicielami Fundacji Billa i Melindy Gates. Celem spotkania było zaprezentowanie roli organizacji w Programie. CAL reprezentowała Bogna Włodarczyk.

Pod koniec roku finalizowane były rozmowy nt. oferty dotyczącej wsparcia bibliotek wiodących przy zawiązywaniu lokalnych partnerstw przez trenerów/animatorów (pierwsza wersja oferty złożona została 29.09) – jednego z komponentów PRB.

Szkolenia w PRB w 2011 roku

I runda szkoleń – od stycznia do lutego – odbyło się 54 trzydniowych szkoleń, podczas których przeszkolono 974 osoby,

II runda szkoleń – od października do grudnia – odbyło się 120 dwudniowych warsztatów, w których uczestniczyło 1238 osób.

W 2011 roku zostały opracowane raporty dotyczące szkoleń realizowanych przez CAL w I rundzie PRB:

- Raport z analizy ankiet reakcji wypełnionych przez uczestników szkoleń specjalistycznych,
- Raport z wywiadów indywidualnych z trenerami, którzy prowadzili szkolenia specjalistyczne,
- Raport z badania beneficjentów programu rozwoju bibliotek. Studium przypadku – woj. kujawsko-pomorskie.

Z zespołem PRB stale współpracuje:

15 opiekunek regionalnych, 5 liderów odpowiedzialnych za poszczególne moduły warsztatów planowania rozwoju biblioteki, 39 trenerów prowadzących warsztaty, 7 kotrenerów, 8 liderów szkoleń specjalistycznych oraz trenerzy szkoleń specjalistycznych

Źródła finansowania:

Program Rozwoju Bibliotek w Polsce wspierany jest przez Global Libraries – przedsięwzięcie prowadzone w ramach Światowego Programu Rozwoju Fundacji Billa i Melindy Gates, której partnerem i grantobiorcą w Polsce jest Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności. Realizatorem Programu jest Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, która na ten cel otrzymała grant od Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Partnerzy:

Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI) – realizator całego Programu, zleceniodawca dla CAL; Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce (ARFP) – odpowiedzialna za program grantowy dla bibliotek oraz (w I rundzie) wsparcie bibliotek przy zawiązywaniu lokalnych koalicji; inne organizacje pozarządowe, współpracujące przy PRB – Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacja Ośrodka KARTA, Fundacja Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego oraz Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę”

Zespół PRB:

Małgorzata Frydrych-Dominiak - koordynatorka programu do 31.08.2011

Bogna Włodarczyk - koordynatorka programu od 01.09.2011

Agnieszka Skrzypek - asystentka ds. organizacyjnych do 30.05.2011

Lidia Skassa - asystentka ds. organizacyjnych od 15.06.2011

Decydujemy razem. Wzmocnienie mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu i wdrażaniu polityk publicznych oraz podejmowaniu decyzji publicznych

Okres realizacji:

listopad 2009 – czerwiec 2014

Cel projektu

Celem tego wieloletniego ogólnopolskiego projektu jest budowa mechanizmu partycypacji publicznej w kreowaniu i wdrażaniu polityki lokalnej, szczególnie w czterech obszarach: przedsiębiorczości, zatrudnienia, integracji społecznej i zrównoważonego rozwoju. Ponadto wypracowanie i przetestowanie modeli partycypacji publicznej z wykorzystaniem animacji społecznej, opracowanie ogólnopolskiego systemu wspierania partycypacji, stworzenie mechanizmu jej oceny i monitoringu oraz upowszechnianie i promocja modeli partycypacji publicznej w środowiskach lokalnych.

CAL realizuje te cele poprzez działania:

badawczo-diagnostyczne obejmujące organizację konwersatoriów i konferencji pt. „Teoria i praktyka animacji lokalnych polityk publicznych”, wydawanie zeszytów poseminaryjnych i rocznika naukowego,

metodyczno-edukacyjne, w tym budowanie środowiska animatorów, promujących partycypację społeczną oraz pracujących nad dialogiem między społecznościami lokalnymi a samorządem i ich wzajemnym uczestnictwem we współkreowaniu lokalnych polityk,

wdrożeniowe w gminach i powiatach, na które składa się animacja partnerstw, forów na poziomie subregionów, oraz działania animacyjne na poziomie lokalnym (gmina/powiat), służące partycypacyjnemu wypracowaniu gminnych programów dotyczących zrównoważonego rozwoju, rynku pracy, przedsiębiorczości i integracji społecznej.

Kluczowe działania w 2011 roku

Działania badawczo-diagnostyczne

W 2011 roku CAL przy ścisłej współpracy z Collegium Civitas w ramach Centrum Badań Społeczności i Polityk Lokalnych oraz współpracy ze środowiskiem akademickim zorganizowało 4 **seminaria - jak zmieniać świat i badać zmianę?** Wszystkie seminaria obejmowały zarówno teoretyczny, jak i praktyczny wymiar animacji lokalnych polityk publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem teorii i praktyki badań w działaniu. Odbiorcami i uczestnikami spotkań byli przedstawiciele środowisk akademickich, organizacji pozarządowych oraz administracji publicznej. Seminaria odbyły się:

- 5-6 kwietnia – pt.: „Partycypacja społeczna i zrównoważony rozwój w lokalnych politykach publicznych”. W spotkaniu, które odbyło się w Jeleniej Górze udział wzięło 60 osób,

- 9 września – pt.: „Badania w działaniu - partycypacyjny model poznania”, w seminarium w Warszawie uczestniczyło 67 osób,
- 28-29 września – pt.: „Animacja pro bono publico” w Gdańsku, w seminarium udział wzięło 59 osób.
- 24 listopada – pt : „Sztuka gniewu czy siła spokoju - jak ruchy społeczne zmieniają świat” odbyło się w Warszawie, uczestniczyło w nim 66 osób.

Realizacja seminariów nie byłaby możliwa bez wsparcia **środowiska akademickiego**, w tym:

- Katedry Zarządzania Jakością i Środowiskiem Wydziału Zamiejscowego Uniwersytetu Ekonomicznego w Jeleniej Górze
- Uniwersytetu Gdańskiego
- Zespołu Analiz Ruchów Społecznych

a także Muzeum Sztuki Nowoczesnej i wielu przedstawicieli środowiska naukowego.

Wymiernym efektem spotkania świata nauki i praktyki podczas seminariów są zeszyty tematyczne zbierające artykuły i wypowiedzi panelistów i ekspertów. W roku 2011 wydano cztery kolejne numery kwartalnika **„Animacja Życia Publicznego. Analizy i rekomendacje”** pod redakcją prof. S. Mocka (w 2010 r. wydano pierwszy podwójny numer). Każdy z numerów stanowi podsumowanie, ale i rozwinięcie analiz i dyskusji toczących się na seminariach.

- Nr 1 (4) 2011 - „Karkonoskie klimaty” - w tym numerze dominuje tematyka zrównoważonego rozwoju w kontekście lokalnych polityk publicznych, a terytorialnie region karkonoski i jeleniogórski z racji zrealizowanego tam właśnie seminarium,
- Nr 2 (5) 2011 - „Badania w działaniu - nowy paradygmat”- kwartalnik ten poświęcony jest badaniom w działaniu jako podstawowym narzędziem do powstania mechanizmów partycypacyjnych.

Podsumowaniem rocznej pracy był pierwszy numer rocznika naukowego **„Politikon Zoono animacji życia społecznego i publicznego”**. Pismo to skierowane jest do środowiska akademickiego oraz osób zainteresowanych zgłębianiem tematyki obywatelskiej. Redaktorem naukowym jest prof. E. Wnuk-Lipiński, a redaktorem naczelnym prof. S. Mocek. Pierwszy numer poświęcony został problematyce obywatelstwa i obywatelskości, zawiera także obszerną bibliografię poświęconą tym zagadnieniom oraz odwołania do tekstów klasyków w tym obszarze.

Od października 2011 roku rozpoczęły się zajęcia na studiach podyplomowych pt: **„Partycypacja społeczna: animacja – superwizja – ewaluacja”**. Studia realizowane są przez Uniwersytet Gdański Wydział Pedagogiczny przy współpracy z CAL i Collegium Civitas w ramach Centrum Badań Społeczności i Polityk Lokalnych. Interdyscyplinarne studia zakładają doskonalenie kompetencji diagnozowania, budowania partnerstw i animacji społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem ewaluacji i superwizji. Odbiorcami są animatorzy i doradcy z Regionalnych Ośrodków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz pracownicy samorządowi i pozarządowi zajmujący się programami i projektami zmiany społecznej. Studia zakładają ponadto przygotowanie uczestników do działań na rzecz osób

potrzebujących wsparcia poprzez wyzwolenie drzemiącej w ludziach, środowiskach i instytucjach aktywności i energii społecznej oraz pogłębioną refleksję nad działaniem. W studiach udział bierze 23 studentów. Innowacyjny program studiów opiera się na łączeniu elementów teorii, praktyki - uczenia przez doświadczenie. Każdy student samodzielnie wybiera część zajęć, ponadto ma możliwość korzystania ze wsparcia tutora.

Działania metodyczno-edukacyjne

Ważnym elementem działań projektu i szerzej działalności CAL jest budowanie środowiska animatorów w 8 subregionach, w których realizowane są działania „Decydujmy Razem”. Inicjowanie i powoływanie **forów regionalnych** ma na celu łączenie animatorów wywodzących się z różnych środowisk, a także wsparcie procesu edukacyjnego, powstawania sieci wymiany wiedzy, rozbudzenie potrzeby podejmowania wspólnych inicjatyw, współpracy regionalnej.

W 2011 roku tematem przewodnim było poszukiwanie odpowiedzi na pytania: jak aktywnie współtworzyć społeczność lokalną? Jak razem decydować o wspólnych sprawach? Jak zadbać o komunikację społeczną i miejsce na głos społeczności w dyskusji? Jaka jest rola partycypacji społecznej w życiu społeczności lokalnej?

18-19 maja w Kwidzynie odbyło się pierwsze spotkanie – warsztaty tematyczne mające na celu zainicjowanie **Pomorskiego Forum Animatorów Społecznych**. Uczestniczyło w nich 30 osób – animatorów z projektu – z subregionów Nadwiślańskiego i Naszyjnika Północy oraz spoza projektu z województwa pomorskiego – pracownicy administracji publicznej, bibliotek, domów kultury, ośrodków pomocy społecznej, organizacji pozarządowych. Jednym z elementów warsztatów była wizyta studyjna prezentująca działania z mieszkańcami w gminie Ryjewo. Dyskusje podczas forum potwierdziły potrzebę budowania regionalnego forum – grupy wzajemnie wspierających się animatorów z województwa pomorskiego oraz uruchomiło inicjatywę opracowania wspólnego projektu na tworzenie forum - kontynuację tego rodzaju spotkań i wizyt studyjnych.

26-27 listopada we Franciszkowie koło Tłuszczu odbył się drugi warsztat tematyczny inicjujący **Mazowieckie Forum Animatorów Społecznych**. Przedsięwzięcie przygotowane zostało we współpracy ze Stowarzyszeniem BORIS oraz z Zielonkowskim Forum Samorządowym. Dwudniowe Forum obejmowało różne formy edukacyjne: sesje plenarne, grupy warsztatowe, prezentacje dobrych praktyk (Stowarzyszenie AXA, Stowarzyszenia Rzeczpospolita Norwidowska, Stowarzyszenie KASTOR, Zielonkowskie Forum Samorządowe) z powiatu wołomińskiego. Rozpoczęto dyskusję nt. budowania sieci współpracy ludzi zaangażowanych i pracujących w swoich społecznościach w województwie mazowieckim. W spotkaniu wzięło udział 35 osób ze strony organizacji pozarządowych oraz administracji i władzy samorządowej.

W 2011 roku kontynuowano prace nad stworzeniem **e-platormy** - wirtualnej przestrzeni społecznego wytwarzania wiedzy oraz wspierania środowiska animatorów i specjalistów w zakresie partycypacji publicznej. Koncepcję opracowano wspólnie z firmą RYTM. Przy jej

tworzeniu zwracano uwagę na funkcjonalność, dostęp do zasobów czy włączanie już istniejących grup dyskusyjnych. Ważnym zadaniem było określenie metod angażowania uczestników w tworzenie zasobów e-platformy.

Działania wdrożeniowe - „Laboratoria wdrażania partycypacji społecznej”

Wdrażanie mechanizmów partycypacji społecznej odbywa się na trzech poziomach: lokalnym, subregionalnym oraz ogólnopolskim. W projekcie istotnym łącznikiem są animatorzy, którzy na każdym z poziomów starają się wspierać proces współtworzenia polityk lokalnych. Istotną z punktu widzenia projektu jest formuła subregionu - jest to grupa gmin, połączonych wspólnotą interesów politycznych, finansowych, historycznych, środowiskowych itp.). W projekcie funkcjonuje 7 subregionów:

- EGO (Ełk, Gołdap, Olecko)
- Puszczy Białowieskiej
- Nadwiślański
- Płocko-gostynińsko-sierpecki
- Krzemieny Krąg
- Naszyjnik Północy
- Cud nad Wisłą
- Wzgórza Dalkowskie

Najważniejszym punktem w 2011 roku była **rekrutacja uczestników projektu**, która objęła 40 gmin i 8 powiatów. Gminy i powiaty wybrane do udziału w projekcie są skupione w 8 subregionach, nad którymi czuwają animatorzy subregionalni, wspierani przez superwizorów CAL. Każda z wybranych jednostek podpisała porozumienia uczestnictwa w projekcie, ponadto wskazała jednego przedstawiciela z samorządu, który ma pełnić rolę animatora partycypacji w swojej gminie/powiecie. Osoby te mają odpowiadać za partycypacyjne przeprowadzenie warsztatów na rzecz tworzenia programu w ramach jednej z czterech polityk wybranych w projekcie. Zaplanowano także wsparcie dla Animatorów obejmujące 3 szkolenia organizowane przez partnera Fundację Partnerstwo dla Środowiska.

W 2011 roku **Animatorzy Partycypacji Publicznej** rozpoczęli intensywną działalność polegającą na angażowaniu społeczności w prace nad programem wybranej polityki publicznej. Głównym zadaniem Animatorów było zbudowanie Zespołu zadaniowego ds. partycypacji oraz zrekrutowanie Grupy roboczej ds. polityki publicznej (ok. 25 osób reprezentujących różne środowiska, grupy społeczne, instytucje, biznes, społeczność itp., którzy zainteresowani są wspólnym wypracowywaniem dokumentu strategicznego w ramach wybranej przed jednostkę samorządu polityki publicznej). Równolegle animatorzy partycypacji w oparciu o diagnozę wspólnie z zespołem zadaniowym i przy wsparciu animatora subregionalnego wybrali jedną z czterech polityk publicznych oraz dokument strategiczny do wypracowania na warsztatach ze społecznością.

Łącznie odbyły się 233 **spotkania warsztatowe** ze społecznością lokalną, w tym 91 spotkań ze wsparciem eksperta. Jednocześnie w 5 gminach zorganizowano Lokalne Fora Partycypacji, służące wypromowaniu projektu i zachęceniu mieszkańców do partycypowania w działaniach.

Spośród 48 uczestniczących samorządów - 14 zakończyło **etap przygotowania dokumentów**, natomiast 32 jednostki będą finalizować prace na początku 2012 roku. W grudniu 2011 uchwałą Rady Gminy przyjęto pierwszy dokument wypracowany w sposób partycypacyjny w Gminie Prostki z subregionu EGO – Program Aktywizacji i Integracji Sołectw Gminy Prostki.

Na poziomie subregionalnym wsparcie w kreowaniu polityk publicznych obejmuje organizowanie Laboratoriów Animacji Społecznej, Forów Partycypacji Publicznej (po 5 w każdym z 8 subregionów), wizyty wzajemnych między subregionami, organizację wydarzeń partycypacyjnych, spotkania superwizyjne, badania fokusowe.

Laboratorium Animacji Społecznej (LAS) ma celu wprowadzenie w szczególności projektu Animatorów Partycypacji oraz ich partnerów z subregionu, prowadzenie pogłębionej dyskusji dot. współpracy w ramach czterech polityk. W roku 2011 odbyło się 9 dwudniowych i 22 jednodniowych spotkań LAS. Spotkania LAS były zorientowane na wsparcie działań w samorządach lokalnych. Ponadto dyskutowano o roli organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych polityk i sposobów wzmocnienia współpracy samorządów ze społecznością lokalną. Rozmawiano o korzyściach wynikających z partycypacyjnego podejścia do rozwoju i subregionu oraz definiowano rolę LAS w subregionie i możliwości utworzenia partnerstwa w ramach LAS.

Zorganizowano **5 Subregionalnych Forów Partycypacji** (Mazowsze Płockie – 20-21.X, Puszcza Białowieska – 14.X, Naszyjnik Północy - 16.XII, Wzgórza Dalkowskie - 15.XII). Celem forum było podsumowanie działań w subregionie i w samorządach realizujących projekt oraz zaprezentowanie kierunków i efektów prac Grup roboczych. Uczestnikami forów były władze samorządowe, organizacje pozarządowe, społeczności z gmin realizujących projekt i gmin znajdujących się w obszarze subregionu. Forum było również okazją do zaproszenia ekspertów ze świata akademickiego oraz władz samorządowych, którzy zaprezentowali wątki dotyczące współczesnych polityk publicznych (Naszyjnik Północy), budowania klastrów ekonomii społecznej (Wzgórza Dalkowskie), aktywnie działających społeczności (Mazowsze Płockie), partycypacji w świetle wyborów samorządowych (Puszcza Białowieska).

Działania promocyjne w subregionie służące wypromowaniu idei partycypacji i założeń projektu realizowano poprzez **organizację imprez i spotkań w subregionach**. W 2011 roku w odbyło się 9 wydarzeń - po jednym w każdym subregionie. Przybierały one różnorodne formy – od śniadania prasowego, plenarnego wydarzenia prezentującego problematykę polityki publicznej pod hasłem Strefa Lokalnej Aktywności poprzez cykl szkoleń pod tytułem „Przestrzenie Rozwoju Partycypacji Społecznej: wiedza, umiejętności, możliwości” po uroczystą sesję rady gminy, konkurs plastyczny - gmina moich marzeń czy konferencje i seminaria nt.: ekonomii społecznej, programu młodzieży, aktywności obywatelskiej.

Ponadto w subregionach odbyły się 4 **wizyty studyjne** (Wzgórza Dalkowskie do Nadwiślańskiego – 6-17.IX, Naszyjnik Północy do Mazowsza Płockiego – 8-9.IX, Cud nad Wisłą do EGO – 19-20.VIII oraz EGO do Cudu nad Wisłą – 14-15.VIII). Służyły przede wszystkim prezentacji doświadczeń i przedsięwzięć realizowanych z wykorzystaniem narzędzi i mechanizmów partycypacji. Uczestnicy odwiedzili m.in. centra współpracy z organizacjami pozarządowymi. Rozmawiano o współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie integracji społecznej, rozwoju infrastruktury, promocji turystyki. Uczestnicy mieli okazję poznać wizytowany subregion, jego mocne strony, kluczowe działania i podyskutować na temat instytucjonalno-społecznego kontekstu rozwoju subregionu.

Partycypacja społeczna i mechanizmy jej stosowania przy tworzeniu polityk lokalnych to nowe zjawisko, zwłaszcza dla samorządów. Niezbędne jest więc wsparcie ze strony doświadczonych ekspertów i dbanie o ciągłą refleksję nad zachodzącymi zmianami. W projekcie założono więc **spotkania superwizyjne** jako wsparcie animacyjne i działania na rzecz rozwoju partycypacji w subregionie. Odbyło się 55 spotkań superwizyjnych, polegających w większości na spotkaniach indywidualnych z Animatorem Subregionalnym wspierających w tworzeniu koncepcji działań, rozwiązywaniu problemów w pracy oraz współtworzeniu, współprowadzeniu spotkań grupy LAS w subregionach.

Uzupełnieniem tych działań były realizowane **badania fokusowe**. W 2011 roku zorganizowano 7 dwudniowych badań fokusowych w 7 subregionach diagnozujących stan partycypacji w początkowej fazie realizacji projektu. Superwizorzy przygotowali 7 raportów otwarcia, każdy o swoim subregionie. Pozwoli to zaobserwować zmiany, jakie wprowadzi projekt zarówno na poziomie subregionalnym, jak i lokalnym.

Na poziomie ogólnopolskim zaplanowano system wsparcia dla animatorów subregionalnych obejmujący **spotkania z moderatorem i animatorem LAS**. Obejmowały one przede wszystkim centralne robocze spotkania animatorów subregionalnych i superwizorów. W 2011 roku odbyły się dwa: pierwsze w dniach 3-4.02, kolejne 9-10.2011. Spotkania obejmowały m.in. opracowanie pogłębionej koncepcji modelu subregionalnego LAS, przekazywały inspiracje teoretyczne, metodykę oraz strukturę testowanego systemu wdrażania, metodologię superwizji grupowej i studium przypadku LAS.

Stali eksperci - moderatorzy zadań:

Bohdan Skrzypczak – moderator LAS

Paweł Jordan – moderator forum animatorów

Stanisław Mocek – moderator seminariów, redaktor zeszytów i rocznika

Rafał Krenz – redaktor e-platformy oraz sekretarz seminariów

Źródło finansowania:

Projekt „Decydujemy razem” realizowany jest w ramach działania 5.3 „Wsparcie na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej” z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w okresie Projekt „Decydujemy razem” jest realizowany w partnerstwie z MRR jako liderem

Partnerzy projektu:

Liderem projektu jest Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. W skład partnerstwa wchodzi: Instytut Spraw Publicznych, Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, Fundacja Fundusz Współpracy

Zespół projektu:

Urszula Grzęda – koordynatorka ds. wdrażania projektu
Katarzyna Rychowiecka – specjalistka ds. organizacji spotkań
Andrzej Gwiazda – specjalista ds. administracyjno-finansowych
Małgorzata Nowogońska – animatorka LAS

Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej

Okres realizacji:

marzec 2009 – kwiecień 2014

Cel projektu:

Celem głównym projektu jest podniesienie profesjonalizmu i zwiększenie skuteczności instytucji pomocy i integracji społecznej w rozwiązywaniu problemu wykluczenia społecznego poprzez stworzenie, przetestowanie oraz wdrożenie standardów instytucji i usług pomocy oraz integracji społecznej.

CAL oraz Instytut Spraw Publicznych (ISP) realizują wspólnie zadanie, którego celem jest **wypracowanie innowacyjnego standardu środowiskowej pracy socjalnej/organizowania społeczności lokalnej**. Zadanie to wiąże się z aktywizującym wsparciem grup i społeczności lokalnych zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz zakłada wykorzystanie trzech nowych ról zawodowych pracowników socjalnych: animatora, mediatora (osoby budującej sieci współpracy) i lokalnego polityka społecznego, które złożą się na specjalizację - organizatora społeczności lokalnej. Realizacja zadania sprzyjać będzie profesjonalizacji i budowaniu tożsamości zawodowej pracowników socjalnych, jako kwalifikowanych specjalistów w zakresie świadczenia pracy socjalnej.

W celu realizacji zadania, CAL oraz Instytut Spraw Publicznych utworzyły **Laboratorium Innowacji Społecznej (LIS)** – stały zespół ekspertów i badaczy, skupiający osoby łączące wiedzę teoretyczną (udział przedstawicieli środowisk akademickich) i praktyczną (udział przedstawicieli instytucji pomocy i integracji społecznej). Działalność LIS skupiona jest na opracowaniu standardu środowiskowej pracy socjalnej/organizowania społeczności lokalnej (metodologia i narzędzia stanowiące warsztat pracownika socjalnego oraz standaryzacji środowiskowej pracy socjalnej jako kwalifikowanej usługi społecznej).

Beneficjentami projektu będzie 3082 pracowników socjalnych.

Kluczowe działania w 2011 roku

Projekt realizowany jest w kilku fazach począwszy od diagnozy przez przygotowanie Modelu organizowania społeczności lokalnej, działania edukacyjno-informacyjne, pilotażowe testowanie Modelu, aż po jego upowszechnianie i przygotowanie rekomendacji dot. zmian prawnych w tym zakresie. Ponadto realizowanych jest szereg działań, które prowadzone są równoległe, niezależnie od postępów prac nad Modelem organizowania społeczności lokalnych.

16 lutego odbyło się **seminarium podsumowujące fazę diagnozy**. Eksperti LIS zaprezentowali wypracowany innowacyjny model środowiskowej pracy socjalnej/organizowania społeczności lokalnej, który w najbliższych latach będzie pilotażowo wprowadzany ośrodkach pomocy społecznej. Przedstawiono także wyniki badań przeprowadzone w 2010 w przez ISP. Seminarium miało na celu pokazanie OPS jako kreatora lokalnej polityki społecznej, który będzie mobilizował zasoby i siły tkwiące w społeczności do skutecznego i aktywnego rozwiązywania problemów społecznych. W tym nurcie istotą jest środowiskowa praca socjalna aktywizująca grupy i społeczności zagrożone wykluczeniem społecznym, a pracownik socjalny otrzymuje nową, specjalistyczną rolę - organizatora społeczności lokalnej. W konferencji uczestniczyło 65 osób.

Ramowy model organizowania społeczności został przekazany w styczniu 2011 do akceptacji CRZL/MPiPS. Odbyło się kilka spotkań i kontynuowano dalsze prace merytoryczne w celu uwspólnienia założeń ramowego modelu z oczekiwaniami Ministerstwa, które zakończyły się uzyskaniem akceptacji Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej.

W 2011 roku odbyły się **4 konferencje edukacyjno-informacyjne**: 17.01 – Wrocław (120 os.), 18.01 Lublin (95 os.), 19.01 Warszawa (131 os.), 20.01 Gdańsk (55 os.). W czasie konferencji przedstawiono pracownikom socjalnym założenia projektu. W konferencjach uczestniczyli przedstawiciele lokalnych instytucji działających w obszarze polityki społecznej. Ważnym elementem spotkania były regionalne prezentacje dobrych praktyk w zakresie organizowania społeczności lokalnych. Na konferencję został przygotowany pakiet informacyjno-edukacyjny zawierający informacje dot. wypracowanego modelu środowiskowej pracy socjalnej/organizowania społeczności lokalnej (ŚPS/OSL) oraz informacje dotyczące rekrutacji do 2-letniego pilotażowego cyklu szkoleniowego dla pracowników socjalnych.

W dn. 17-28 stycznia trwała **rekrutacja** do 4 grup pilotażowych. W komisji rekrutacyjnej zasiadli eksperci LIS (w tym z CAL i ISP) oraz przedstawiciel z CRZL. Wpłynęło 196 zgłoszeń, z których wybrano 82 osoby. Od marca rozpoczęto realizację sesji szkoleniowych w fazie pilotażowego wdrażania Modelu organizowania społeczności lokalnej: wszystkich uczestników szkoleń podzielono na grupy w zależności od wielkości ośrodków i społeczności, w których pracują – utworzono trzy grupy środowiskowe i jedną grupę edukatorów (osób zaangażowanych już w działania środowiskowe).

W 2011 roku odbyły się następujące szkolenia:

- 2-4.03, sesja dla edukatorów: "Ja jako animator, edukator, mentor" i dla grup środowiskowych: "Organizowanie społ. lokalnej - rozwój wspólnoty lokalnej przeciw wykluczeniu społ.". W szkoleniu wzięło udział 80 uczestników.
- 6-8.04, sesja dla edukatorów-rozwój społeczności lokalnych i dla grup środowiskowych - diagnoza społeczności lokalnej. W szkoleniu wzięło udział 80 uczestników.

- 11-13.05, sesja dla grup środowiskowych: budowanie partnerstw i dla grupy edukatorów: diagnoza społeczności lokalnej. W szkoleniu wzięło udział 59 uczestników (III grupy szkoleniowe) i jedna grupa w terminie 14 - 16.09.2011.
- 19-21.10.2011, sesja dla grup środowiskowych dot. aktywizacji, integracji, edukacji – pracy w środowiskach trudnych, zaniedbanych oraz pracownika socjalnego jako animatora oraz dla grupy edukatorów: metodologia uczenia dorosłych i edukacji środowiskowej.
- 30.11 – 02.12.2011, sesja dla grup środowiskowych dot. instrumentów pracy w społeczności lokalnej i dla grupy edukatorów w zakresie: aktywizacji, integracji, edukacji.

W każdej grupie zajęcia prowadzone były przez dwóch trenerów. Ważną funkcję dla uczestników pełnią opiekunowie- coachowie, którzy dzięki swojemu doświadczeniu służą wsparciem merytorycznym uczestnikom w przerwach pomiędzy sesjami. Każda z grup biorących udział w projekcie oprócz tradycyjnych sesji szkoleniowych bierze udział w wizycie studyjnej w Wielkiej Brytanii oraz Forum Animatorów.

Przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej wzięli udział w **wizycie studyjnej** w Wielkiej Brytanii w dniach 8-14.05- przedstawiciele średnich miast (21 os.), a w dniach 11 – 17.09.2011 (20 os.) małych miast. Wizyty poświęcone były poznaniu brytyjskiego systemu pomocy społecznej i organizowaniu społeczności lokalnej.

Wspierając proces wdrażania modelu organizowania społeczności lokalnych w ośrodkach wybranych do udziału w projekcie, zaplanowano szereg działań wspierających. Istotne są tu przede wszystkim takie formy jak **mentoring oraz supervizja**. W okresie: 07-12.2011 odbyło się 1.047,5 godz. mentoringu, w tym: 241 godz. mentoringu dla gr. edukatorów (wsparcia indywidualnego dla uczestników pilotażu we wdrażaniu w społeczności lokalnej modelu OSL) i 297 godz. supervizji (wsparcia dla dyrektorów/kierowników ośrodków pomocy społecznej, z których pracownicy socjalni uczestniczą w fazie pilotażu).

Kolejnym elementem uzupełniającym proces wdrażania są **badania**. Celem badań było poznanie opinii, doświadczeń, obaw i nadziei związanych z wdrażaniem środowiskowej pracy socjalnej/organizowaniem społ. lokalnej. W dn. 2-4.03 odbyło się 8 sesji fokusowych. Każdy wywiad odbywał się w niewielkich grupach, składających się z 10-11 osób. Badanie prowadzone było przez 2 badaczy.

Laboratorium Innowacji Społecznej- stały zespół ekspertów i badaczy, skupiający osoby łączące wiedzę teoretyczną i praktyczną, opracowujący model organizowania społeczności lokalnej spotykał się 9 razy w ciągu 2011 roku. Każde ze spotkań poświęcone było innemu zagadnieniu związanym z monitoringiem i refleksją nad postępami wdrażania modelu, poszukiwaniu sposobów i narzędzi opowiadania o zachodzących w społecznościach zmianach społecznych.

Spotkania LIS odbywały się w terminach:

- 10.01, dopracowanie modelu OSL i zaplanowanie pracy na rok 2011 r.

- 7.03, przedstawienie koncepcji systemu edukacji, wsparcia i badań w fazie pilotażu
- 11.04, omówienie uwag do Modelu OSL- spotkanie z przedstawicielami MPiPS oraz CRZL,
- 16.05, prezentacja stanu tworzenia i pilotażu modeli wypracowanych przez wszystkich partnerów projektu
- 6.06, omówienie modelu OSL jako usługi oraz problematyki szukania dowodów zmiany, celom i zadaniom stojącym przed zespołem międzyzadaniowym powołanym na poprzednim seminarium.
- 12.09, określenie dowodów zmiany w projekcie, poszukiwanie wskaźników jakościowych odpowiadających długotrwałemu procesowi zmiany społecznej. Eksperti LIS zapoznali się z organizowaniem społeczności lokalnej w praktyce- przykład MOPS Radom.
- 10.10, omówienie wymiarów empowerment-u w społeczności lokalnej, poszukiwania dowodów zmiany (analiza materiałów przygotowanych przez grupę edukatorów, dyskusja).
- 14.11, kontynuacja analizy (pod kątem metodologicznym i merytorycznym) opisu dobrych praktyk przygotowanych przez gr. edukatorów oraz budowę potencjału społeczności na podstawie książki S. Skinnera.
- 05.12, spotkanie z koordynatorką projektu systemowego 1.16 „Koordynacja na rzecz aktywnej integracji realizowanego przez Instytut Rozwoju Służb Społecznych.

Na początku 2011 r. zakończono prace merytoryczne nad pierwszym **zeszytem LIS**, który przekazano do akceptacji CRZL/MPiPS. Jest to zapis prac Laboratorium Innowacji Społecznej, głos wybitnych ekspertów, zajmujących się problematyką pracy socjalnej, animacji, pedagogiki społecznej i polityki społecznej.

Równocześnie pracowano nad **tłumaczeniem zagranicznych publikacji** dotyczących szeroko rozumianej tematyki organizowania społeczności lokalnych, kompetencji organizatora i jego narzędzi pracy. W 2011 roku zakończono prace merytoryczne nad trzema publikacjami „Community work skills manual 2009” (tłumaczenie z języka angielskiego), „Making spaces for community development” (tłumaczenie z języka angielskiego), „Competentieprofiel opbouwwerker” (tłumaczenie z języka niderlandzkiego).

Wdrożenie modelu wymaga także podejmowania szeregu działań, mających na celu analizowanie sytuacji prawno-ustawowej, także pod kątem przygotowania rekomendacji dotyczących przepisów prawnych dot. wdrażania i prowadzenia usługi społecznej związanej z organizowaniem społeczności lokalnej.

W 2011 roku, eksperci przygotowali osiem ekspertyz dotyczących.:

- gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- strategii wojewódzkich w zakresie polityki społecznej;
- klubów integracji społecznej jako instytucji wsparcia prowadzonych przez organizację pozarządową (na podstawie analizy 6 KIS);
- klubów integracji społecznej jako instytucji wsparcia prowadzonych przez samorząd lokalny (na podstawie analizy 6 KIS);

- programów aktywności lokalnej (PAL) w gminach miejskich (małych, średnich i dużych);
- wyodrębnienia środowiskowej pracy socjalnej w ośrodkach pomocy społecznej w małych gminach (do 25 tys. mieszkańców);
- programów aktywności lokalnej (PAL) w gminach wiejskich;
- wstępnego rozeznania przygotowującego założenia legislacyjne do wdrażania modelu środowiskowej pracy socjalnej/organizowania społeczności lokalnej.

Wyjazdy zagraniczne ekspertów LIS:

- 6-8.07, czterech ekspertów LIS uczestniczyło w Międzynarodowej Konferencji Community Development International Conference w Lizbonie (PT). Konferencja poświęcona była wymianie doświadczeń i dobrym praktykom w zakresie animowania społeczności lokalnej, budowania potencjału i rozwoju społeczności lokalnej.
- 18-24.09, odbyła się wizyta studyjna ekspertów LIS w Danii (Kopenhaga i okolice), w której wzięło udział 9 osób. Eksperti zapoznali się z rozwiązaniami duńskimi w zakresie organizowania społeczności lokalnej, ekonomii społecznej.
- 14-19.11, dwóch ekspertów LIS uczestniczyło w konferencji międzynarodowej w Irlandii pt: “An International Community Development Conference: Community Work and Community Development in 2011: global issues, european challenges and irish dimensions”. Główne cele które postawili sobie jej organizatorzy to zebranie informacji i doświadczeń dotyczących pracy ze społecznością lokalną i wspierania rozwoju lokalnego (community work, community development).

Program Aktywnych Społeczności będący częścią zadania realizowanego w ramach projektu przez CAL ma wspierać osoby, grupy i instytucje związane z aktywizacją i animacją społeczną ukierunkowaną na pracę w środowisku i organizowanie społeczności lokalnej. W programie kluczowymi osobami są animatorzy regionalni, którzy służą wsparciem i informacją nt. angażowania mieszkańców w lokalne inicjatywy. Jednym z kluczowych działań animatorów jest zbieranie doświadczeń, pomysłów na działania z mieszkańcami, które wydawane są rokrocznie w formie publikacji „Aktywne Społeczności. Zmiana społeczna. Katalog praktyk”.

W 2011 roku promowano pierwszy **Katalog Aktywnych Społeczności**. Spotkania promocyjne odbyły się w Toruniu – 13 maja, Lublinie – 30 maja, Śmiglu – 12 maja, Białymstoku – 29 marca, Warszawie – 22 lutego, Olsztynie. Na każde ze spotkań przybyło około 20–30 osób. Odbyło się też kilka lokalnych spotkań zorganizowanych przez animatorów regionalnych przy okazji większych wydarzeń związanych z działalnością trzeciego sektora. Animatorzy regionalni spotkali się także by opracować strategię programu przygotowującą kolejne wydanie katalogu. Pod koniec roku Animatorzy regionalni zakończyli pracę nad opisem aktywnych społeczności do kolejnego katalogu, z których powstały mini-reportaże. W dn. 06-07-10.2011 r. odbyło się spotkanie (18 os.) dotyczące promocji ich działań w środowiskach lokalnych.

Działania promocyjne aktywnych społecznie lokalnych grup realizowane było ponadto także poprzez stronę internetową (www.aktywnospolecznosci.pl) i odbywającą się na jej łamach w 2011 roku Kampanię Czerwiec Aktywnych Społeczności. Do udziału zgłosiło się prawie 80 inicjatyw i wydarzeń z całej Polski, promujących aktywność i integrację społeczną na poziomie lokalnym.

Kluczowi eksperci i stali współpracownicy projektu:

Bohdan Skrzypczak – kierownik LIS

Paweł Jordan – lider ds. edukacji

Barbara Bąbska – ekspert ds. animacji

Magdalena Popłońska-Kowalska – ekspert ds. polityki społecznej

Prof. Maria Mendel – główny konsultant i opiekun naukowy

Źródło finansowania:

Projekt zainicjowany został przez Departament Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna, Działanie 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i inegracji społecznej).

Partnerzy projektu:

Liderem projektu jest Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich (CRZL). Partnerzy projektu to: Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych (WRZOS), Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie (CENTRUM), Stowarzyszenie Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej (FORUM), Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności, Towarzystwo Pomocy im. Sw. Brata Alberta, Stowarzyszenie Monar, Caritas Diecezji Kieleckiej, Związek Organizacji Sieć Współpracy BARKA, Stowarzyszenie „Otwarte Drzwi”, Fundacja Instytut Spraw Publicznych

Zespół projektu:

Magdalena Ramos-Smul - główny specjalista ds. wdrażania zadania 3,

Julita Kanabus - specjalista ds. administracyjno-finansowych – urlop macierzyński/
wychowawczy

Anita Sochacka-Melon - specjalista ds. administracyjno-finansowych (umowa na zastępstwo
za Julitę Kanabus)

Wanda Tulwim - księgową

Karolina Kopińska – specjalistka ds. współpracy międzynarodowej (umowa zlecenie)

Monika Ropiak - specjalista ds. organizacji spotkań i szkoleń

Marta Jasińska - koordynator kampanii Aktywnych Społeczności, specjalista ds. promocji
(do 30.09)

Radosław Wałkuski– koordynator kampanii Aktywnych Społeczności, specjalista ds. promocji
(od 01.10)

Agnieszka Deja - specjalista ds. mentoringu i ewaluacji procesu zmiany.

3. Projekty partnerskie

Rewitalizacja społeczna – wymiana doświadczeń regionów w ramach aktywizacji społeczności lokalnych

Okres realizacji:

czerwiec 2010 – grudzień 2011

41

Cele projektu

Projekt był realizowany poprzez stopniowe budowanie międzyregionalnej sieci współpracy, obejmującej swoim zasięgiem pięć województw. Głównym celem sieci współpracy było podniesienie poziomu i usprawnienie integracji społecznej oraz procesu wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki poprzez:

- wzmocnienie współpracy ponadregionalnej pomiędzy instytucjami pośredniczącymi oraz innymi instytucjami, które poprzez swoje działania, wspierają idee integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej,
- wypracowanie i wypromowanie dobrych praktyk krajowych i zagranicznych w zakresie podejmowanych inicjatyw lokalnych,
- wypracowanie modelu działań środowiskowych opartych na współdziałaniu różnych instytucji i organizacji oraz mieszkańców,
- stworzenie warunków do powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnych,
- upowszechnienie różnych form aktywizacji społecznej wspólnot lokalnych.

Do zrealizowania celów projektu wybrano **metodę „laboratorium społecznego”**, wypracowaną przez ekspertów Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL w Warszawie. W „laboratoryjnym dialogu” wzięli udział przedstawiciele instytucji pośredniczących województw: śląskiego, małopolskiego, dolnośląskiego, lubelskiego, opolskiego oraz dwóch organizacji pozarządowych (Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych [RCWIP] z Wrocławia i Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL).

Współpraca w projekcie koncentrowała się wokół problematyki aktywnych form integracji i wspierania osób ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Cele projektu realizowane są przez cykl wizyt edukacyjno-badawczych oraz działania animacyjne (w ramach Programów Aktywności Lokalnej) w wybranych środowiskach województwa śląskiego.

Ważnym elementem projektu była konferencja podsumowująca oraz publikacja pt: **„Rewitalizacja społeczna – od aktywizacji do rozwoju lokalnego”**, obejmująca tematykę pracy w społeczności lokalnej, dialogu lokalnych doświadczeń, nurtów, inspiracji i refleksji wokół rewitalizacji.

Lider projektu:

Samorząd Województwa Śląskiego

Partnerzy:

Samorządy Województw – Małopolskiego, Dolnośląskiego i Opolskiego oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, Stowarzyszenie Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Samorządowych z siedzibą w Wałbrzychu, a także Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL

Ze strony CAL zaangażowani byli: Bohdan Skrzypczak (moderator), Stanisława Retmianiak (animacja), Rafał Krenz (konsultacje)

Studia II stopnia (magisterskie) „Zarządzanie Rozwojem Społeczności Lokalnych”

Cel programu

Celem studiów jest przygotowanie specjalistów w zakresie kreowania, koordynacji i realizacji lokalnych polityk publicznych. Pilną potrzebę kształcenia liderów społecznych, zdolnych do aktywizacji gmin i społeczności lokalnych oraz wspólnego wypracowywania i wdrażania strategii rozwoju lokalnego i polityk lokalnych zgłaszają pracodawcy sektora lokalnego – instytucje rządowe, samorządy terytorialne oraz organizacje pozarządowe.

43

Ramowy program specjalizacji obejmuje m.in.: zarządzanie w administracji samorządowej, partycypację społeczną, zarządzanie zmianą, analizę uwarunkowań i scenariuszy rozwoju. Studia skierowane są do osób zainteresowanych pracą lub już pracujących w strukturach samorządu lokalnego czy organizacjach pozarządowych realizujących zadania publiczne oraz osób interesujących się lub zajmujących się tworzeniem lokalnych projektów i strategii, ponadto osób zajmujących się wprowadzaniem innowacji społecznych do funkcjonowania lokalnych instytucji publicznych. Absolwenci specjalizacji posiadają umiejętności m.in. w zakresie włączania mieszkańców w procesy tworzenia i realizacji lokalnych polityk publicznych oraz uruchamiania przedsięwzięć i projektów lokalnych opartych na partnerstwie międzysektorowym.

Zaplecze merytoryczno-badawcze specjalizacji tworzy Centrum Badań Społeczności i Polityk Lokalnych www.badaniawdzialaniu.pl, w ramach którego studenci mają możliwość prowadzenia własnych badań empirycznych. Najlepsi studenci będą mogli odbyć staże w instytucjach i organizacjach współpracujących z CAL.

Partnerstwo:

Organizatorem interdyscyplinarnej specjalizacji jest Collegium Civitas w partnerstwie z Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej (CAL)

Źródła finansowania:

Specjalizacja realizowana jest w ramach projektu „Studia społeczno-polityczne z Pracodawcą” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego